

Yttrande över betänkande SOU 2022:58 Bättre förutsättningar inom djurens hälso-och sjukvård

Er beteckning: N2022/02083

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne ser positivt på många av de förslag som finns i utredningen. Det gäller till exempel att staten behåller ansvaret för tillgång till veterinärer för att bekämpa smittsamma sjukdomar och att införa verksamhetstillsyn av djurhälsovård. Vi är dock mycket tveksamma till om ett acceptabelt djurskydd kan upprätthållas utan tillgång till veterinärvård dygnet runt, samt till förslaget att lösa bemanningsproblematiken inom djurhälsovården genom att sänka kraven för att bli legitimerad.

Vi tillstyrker de förslag som inte särskilt kommenteras nedan.

Kapitel 5

5.10.1 Statens ansvar för djurens hälso- och sjukvård

Förslag: Jordbruksverket ska säkerställa tillgång till tillfredställande veterinär service oavsett tidpunkt på dygnet, om det finns djurskyddsskäl. DV ska även i fortsättningen bedriva verksamhet i områden där tillfredställande veterinär service inte annars finns.

Den förslagna formuleringen innebär en stor förändring, från att erbjuda sjukvård till att erbjuda service. Detta innebär att staten inte längre tar ansvar för akut sjukvård dygnet runt. Förslaget är inte förenligt med kravet på djurhållaren att ge sina sjuka eller skadade djur vård och kan få stora djurskyddsmässiga konsekvenser genom att djurens lidande förlängs. Det är oklart vem som ska avgöra vad som är tillfredställande veterinär service. Om förslaget om att inte erbjuda sjukvård utan enbart service genom telefonrådgivning eller annat digitalt verktyg trots allt blir verklighet anser Länsstyrelsen att nödavlivning måste finnas att tillgå.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att ändra från ”sjukvård” till ”veterinär service” i förordningstexten.

5.11.2 Hur ska det statliga åtagandet för veterinär service utformas?

Förslag: DV ska ha möjlighet att utforma sin verksamhet utifrån behov av hälso- och sjukvård för lantbrukets djur i respektive veterinärområde. DV får även i fortsättningen bedriva vård för sällskapsdjur och häst. Verksamheten ska erbjuda veterinär service mellan 6:00 och 23:00 om djurskyddet kan upprätthållas.

Jordbruksverket ska ansvara för att det under beredskap, kl 17-08:00 alla dagar samt helgdag ska finnas beredskapstjänst för veterinär rådgivning för djurägare till lantbrukets djur och häst.

Jordbruksverket bör uppdras att utarbeta och genomföra ett pilotprojekt för en anpassad veterinär service.

Som framgår av Jordbruksverkets nu gällande instruktion (2009:1464, §10) ska staten, genom Jordbruksverket, vidta åtgärder för att säkerställa tillgången till veterinärer vid utbrott av smittsamma djursjukdomar samt för att alla djur i människans vård ska kunna få hälso- och sjukvård. Tillgången till veterinär, för att djur ska få sjukvård, ska finnas oavsett tidpunkt på dygnet om det finns djurskyddsskäl.

Utredningen förefaller vilja ha kvar det ansvaret men föreslår samtidigt en förändring som utan tvekan försämrar tillgången till vård för akut sjuka och skadade djur.

Länsstyrelsen har svårt att se hur ett acceptabelt djurskydd skulle kunna upprätthållas utan tillgång till veterinärvård dygnet runt. Hur ska till exempel förlossningskomplikationer hos ett sto, kolik eller en magomvridning hos en hund kunna lösas med enbart en beredskapstjänst för rådgivning? Det skulle inte bara innebära ett oerhört förlängt lidande för de drabbade djuren utan även ett betydande trauma för djurhållaren. Vi anser att tillgång till nödavlivning är helt nödvändig för att ens överväga att inte ha tillgång till veterinärvård dygnet runt.

Det framgår inte av utredningen vilka behandlingar som skulle bli aktuella i ett utökat ViLA men att djurägare genom utökad ViLA själva ska kunna utföra behandlingar för allvarliga tillstånd är fel väg att gå om man vill säkerställa en god och säker vård.

I utredningen anges att modellen med begränsad service bibehåller förmågan att upprätthålla smittskyddsberedskap. Det ställer vi oss frågande till. Om veterinär inte finns att tillgå när en djurägare upptäcker exempelvis misstänkt mul- och klövsjuka nattetid och provtagning måste vänta till morgonen försenas diagnosen och möjligheten att vidta åtgärder för att förhindra uppförökning av virus och spridning med flera

timmar. I fallet med en mycket smittsam sjukdom skulle det kunna få allvarliga konsekvenser.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att distriktsveterinärerna bara åläggs att erbjuda veterinär service mellan 6:00 och 23:00.

Länsstyrelsen anser det olämpligt att göra en förändring av en förordning som kan ha mycket stora konsekvenser. Det bör åtminstone genomföras en testning av modellen i mindre skala först. Ska modellen med anpassad veterinär service testas i ett pilotprojekt bör ett sådant projekt istället beviljas undantag från gällande krav under en begränsad period.

Kapitel 6

6.8.1 Behörighetsreglering för djurvårdare

Sammanfattning av förslag: Godkänd djurvårdare införs som ny personalgrupp inom djurhälsopersonal. Titeln skyddas. Under en övergångsperiod på 5 år införs undantag från krav på examen i djurumvårdnad från högskoleutbildning, vilket innebär att djurvårdare på nivå 3 ska kunna ansöka om legitimation efter godkänt kunskapsprov.

Eftersom förslaget innebär att det endast är titeln ”godkänd djurvårdare” som skyddas kan titeln ”djurvårdare” användas utan begränsning. Det kan då uppstå samma otydlighet som den som uppstod kring hovslagare och godkänd hovslagare. För yrkeskategorier som tillhör djurhälsopersonalen bör det eftersträvas att titlarna inte kan förväxlas med titlar som yrkeskategorier utanför djurhälsopersonalen använder. Den skyddade titeln bör alltså i stället vara ”djurvårdare”, motsvarande skyddet som nu införs för titeln ”hovslagare”.

Länsstyrelsen avstyrker att djurvårdare på nivå 3, under en övergångsperiod, kan ansöka om legitimation som djursjukskötare efter kunskapsprov. Även om liknande förfarande tillämpades under en övergångsperiod när behörighetsregleringen infördes 2010, anser Länsstyrelsen inte att behovet av fler djursjukskötare motiverar att nu gällande regler för att erhålla legitimation som djursjukskötare kan frångås på detta sätt. För att ett övergångsförfarande ska komma på fråga anser vi att ett kompletterande utbildningskrav måste ställas.

Kapitel 7

7.10.4 Journal ska som huvudregel föras på svenska men undantag bör tillåtas

Förslag: En bestämmelse som tydliggör att journal som huvudregel ska föras på svenska inom djurens hälso- och sjukvård föreslås. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela undantag.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Vi vill dock ändå poängtera på vikten av tydlighet kring när en journal kan få föras på annat språk än svenska. Är det bara om DHP är anställd på klinik och arbetsgivaren kan ansvara för att förutsättningarna uppfylls eller kan det vara aktuellt för ensamarbetande veterinär som inte behärskar svenska språket att samtidigt vara ansvarig för att förutsättningarna uppfylls?

7.10.5 Utökade möjligheter för veterinärer från tredje land att få legitimation

Förslag: En sökande med utländsk utbildning ska få legitimation som veterinär om den sökande uppvisat kunskaper och färdigheter som motsvarar de svenska kraven, har för veterinäryrket nödvändiga kunskaper om svenska författningar och nödvändiga kunskaper i svenska, norska eller danska språket. Jordbruksverket i samråd med SLU bör få meddela närmare föreskrifter om förfarandet.

Det framgår inte i utredningen att modellen på humansidan, som ligger till grund för aktuellt förslag, har utvärderats. Länsstyrelsen anser inte att motsvarande modell kan införas inom djursjukvården om inte modellen på humansidan utvärderats med godtagbart resultat.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att ge veterinärer från tredjeländ utökade möjligheter att få legitimation om inte modellen med kunskapsprov på humansidan utvärderats med godtagbart resultat.

Av utredning framgår också att stor andel av de som gått TU-VET har haft svårt att klara av utbildningen. Länsstyrelsen anser därför att antagningsprov till TU-VET-utbildningen bör övervägas så att de som tas in har förutsättning att också examineras.

Kapitel 8

8.8.2 Verksamhetstillsyn - finansiering

Förslag: Verksamhetstillsynen inom djurens hälso- och sjukvård ska finansieras med offentliga medel

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att förslaget att införa verksamhetstillsyn, samt att den finansieras med offentliga medel. Den stora skillnaden i kostnadsberäkningen för den kombinerade

verksamhets- och individtillsynen mellan Statskontorets 3,6–4,4 miljoner kronor per år och den som Länsstyrelserna räknat ut, ca 8 miljoner kronor per år, är dock oroande. Om resurstilldelningen sker enligt Statskontorets beräkning riskerar verksamheten att underfinansieras och inte få önskvärd effekt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med länsveterinär Lotta Berg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsveterinärer Charlotta Kamaterou, Shivar Magdal och Leif Felton medverkat.